

Avos and Toldos: Primary and Subcategory Forbidden Activities

Source Sheet by Rabbi Federgrun

Vancouver Torah Learning Centre

שבת ע"ג א

מתני' אבות מלאכות ארבעים חסר אחת הזורע והחורש והקוצר והמעמר והדש והזורע הבורר הטוחן והמרקד והלש והאופה

הגוזז את הצמר המלבנו והמנפצו והצובעו והטווה והמיסך והעושה שתי בתי נירין והאורג שני חוטין והפוצע שני חוטין הקושר והמתיר והתופר שתי תפירות הקורע על מנת לתפור [שתי תפירות]

הצד צבי השוחטו והמפשיטו המולחו והמעבד את עורו והממחקו והמחתכו

הכותב שתי אותיות והמוחק על מנת לכתוב שתי אותיות הבונה והסותר המכבה והמבעיר המכה בפטיש המוציא מרשות לרשות הרי אלו אבות מלאכות ארבעים חסר אחת:

Shabbat 73a

MISHNA: This fundamental mishna enumerates those who perform the **primary categories of labor** prohibited on Shabbat, which number **forty-less-one**. They are grouped in accordance with their function: **One who sows, and one who plows, and one who reaps, and one who gathers** sheaves into a pile, **and one who threshes**, removing the kernel from the husk, **and one who winnows** threshed grain in the wind, and **one who selects** the inedible waste from the edible, and **one who grinds, and one who sifts** the flour in a sieve, **and one who kneads** dough, **and one who bakes**.

Additional primary categories of prohibited labor are the following: **One who shears wool, and one who whitens it, and one who combs** the fleece and straightens it, **and one who dyes it, and one who spins** the wool, **and one who stretches** the threads of the warp in the loom, **and one who constructs two meshes**, tying the threads of the warp to the base of the loom, **and one who weaves two threads, and one who severs two threads** for constructive purposes, and **one who ties** a knot, **and one who unties** a knot, **and one who sews two stitches** with a needle, as well as **one who tears** a fabric in order to sew two stitches.

One who traps a deer, or any living creature, and **one who slaughters it, and one who flays it**, and **one who salts its** hide, a step in the tanning process, **and one who tans its hide, and one who smooths it**, removing hairs and veins, **and one who cuts it** into measured parts.

One who writes two letters and one who erases in order to write two letters. One who builds a structure, and one who dismantles it, one who extinguishes a fire, and one who kindles a fire. One who strikes a blow with a hammer to complete the production process of a vessel (Rabbeinu Ḥananel), and one who carries out an object from domain to domain. All these are primary categories of labor, and they number forty-less-one.

שבת ע"ג ב

תנא הזורע והזומר והנוטע והמבריך והמרכיב כולן מלאכה אחת הן מאי קמ"ל הא קמ"ל] העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת אינו חייב אלא אחת א"ר אחא א"ר חייא בר אשי א"ר אמר חייב משום נוטע והנוטע והמבריך והמרכיב חייב משום זורע משום זורע אין משום נוטע לא אימא אף משום זורע

Shabbat 73b

A *baraita* is taught with regard to the prohibited labor of sowing: **One who sows, and one who prunes** the branches of vines to accelerate their growth, **and one who plants, and one who bends** the branch of a vine or a tree into the ground so that it takes root while still attached to the trunk, **and one who grafts** the branch of one tree onto another have **all performed one type of labor**, as they all stimulate plant growth. The Gemara asks: **What is the *baraita* teaching us?** The Gemara explains: **This teaches us that one who unwittingly performs numerous prohibited labors** subsumed under a **single primary category of labor**, like those listed in the *baraita*, **is liable to bring only one sin-offering**, since they are considered aspects of the same labor. **Rabbi Aḥa said that Rabbi Ḥiyya bar Ashi said that Rabbi Ami said: One who prunes is liable for the labor of planting. And one who plants, and one who bends, and one who grafts is liable for the labor of sowing.** The Gemara is surprised at this: Is that to say that one who bends and one who grafts a branch, **for sowing, yes**, he is liable; **for planting, no**, he is not liable? These labors, performed on trees, are more similar to planting. Rather, **say** as follows: One is liable **even for sowing**, as with regard to the *halakhot* of Shabbat there is no difference between sowing and planting.

כסף משנה הלכות שבת פרק ז הלכה ב

כתב הרמ"ך תימה הוא אם כל אלו אבות אמאי חשיב ארבעים חסר אחת ה"ל לחשוב יותר מחמשים... וה"פ כולם מלאכה אחת הם וכולן תולדה מזורע ולאשמועין אתא דאינו חייב אלא אחת על שתי תולדות ועל אב ותולדה וההיא דאמר זומר חייב משום נוטע לא מסייע ליה דמפרשין ליה כמו שפירשוה המפרשים וצ"ע, עכ"ל:

Kesef Mishnah Laws of Shabbos 7:1

The Ramach asks How can these all be primary categories? If they are then the number of primary categories would be greater than 50? The explanation is as follows: They are all one activity, and they are subcategories of sowing, and it is teaching us that one is only obligated for one sacrifice when two subcategories of the same primary category, or a primary and subcategory are performed in the same state. ANd that which the Talmud states that pruning is a subcategory of planting is difficult to understand based on the commentators.

רבינו חננאל מסכת שבת דף עג עמוד ב

אמרינן משמיה דרב הזומר חייב משום נוטע והנוטע והמבריך והמרכיב חייב משום זורע. שמעינן מינה מדמוקים המבריך והמרכיב משום נוטע ואף משום זורע דיש תולדה לתולדה. וכולן נכללין בכלל אב אחד. הנוטע וולד הוא של זורע.

Rabbeinu Channel Tractate Shabbos 73b

It is stated in the name of Rav that pruning is a subcategory of planting, and planting, grafting, bending is a subcategory of sowing. We learn from here that just as grafting, and bending are obligated because of planting, and also because of sowing, as there is a concept of a subcategory within a subcategory. And, they all fall under one general primary category. For planting itself is a subcategory of sowing.

רש"י על שבת ע"ג ב

כולן מלאכה אחת הן - דזומר נמי לצמוחי אילנא הוא... זורע אב מלאכה ונוטע נמי אב מלאכה הוא דהיינו זורע אלא שזה בזרעים וזה באילנות וכן מבריך ומרכיב אבל זומר תולדה:

זומר חייב - משום תולדת נוטע דלצמוחי עביד:

אימא אף משום זורע - דהך זריעה באילנות ואי עביד ליה בהדי זורע מיחייב חדא ותו לא:

Rashi on Shabbat 73b

They are all one type of labor- for pruning is also for the purpose of growing the tree...Sowing is a primary category, and planting is a primary category, as it is the same as sowing except that one is for plants and one is for trees. The same is true for grafting and bending, but to prune the tree is a subcategory of planting.

Pruning is liable- because it is a subcategory of planting for it is to enable the growth of the tree

Let us say even because of sowing- for this is sowing for trees, and if it

משנה תורה, הלכות שבת ז'א'-ד'

(א) מלאכות שמיביין עליהן סקילה וכרת במזיד או קרפן חטאת בשגגה. מהן אבות ומהן תולדות. ומנין כל אבות מלאכות ארבעים חסר אחת. ואלו הן. התרישה. והזריעה. והקצירה. והעמור. והדישה. והזריה. והברייה. והטחינה. וההרקדה. והלישה. והאפיה. והגזיזה. והלבון. והנפוז. והצביעה. והטויה. ועשיית הנירין. והנסכת המסכה. והאריגה. והבציעה. והקשירה. וההתרה. והתפירה. והקריעה. והבגנו. והסתירה. והפאה בפטיש. והצינה. והשחיטה. וההפשטה. וההעבדה. ומחיקת העור. וחתוכו. והכתיבה. והמחיקה. והשרטוט. וההבערה. והכבוי. וההוצאה מרשות לרשות:

(ג) וכן הזרע זרעים או הנוטע אילנות או המבריך אילנות או המרפיב או הזומר. כל אלו אב אחד הן מאבות מלאכות וענין אחד הוא. שכל אחת מהן לצמח דבר הוא מתפונן:

(ה) התולדה היא המלאכה הדומה לאב מאלו האבות. כיצד. המחתך את הירק מעט לבשלו הרי זה חייב שזו המלאכה תולדת טחינה. שהטוחן לוקח גוף אחד ומחלקו לגופים הרבה. וכל העושה דבר הדומה לזה הרי זה תולדת טוחן. וכן הלוקח לשון של מתכת ושף אותו כדי לקח מעפרו פדרו שעושים צורפי הזהב הרי זה תולדת טחינה:

Mishneh Torah, Sabbath 7:1-4

1. With regard to the [forbidden] labors for which one is liable to be executed by stoning or to receive *karet* if one transgresses willingly, or for which one is obligated to bring a sin offering if one commits the transgression unknowingly, there are primary categories and [their] derivatives.

The sum of all the primary categories of [forbidden] labor are forty minus one. They include: 1) plowing, 2) sowing, 3) reaping, etc.

3. Similarly, one who sows seeds, plants trees, extends trees, grafts [branches to] trees, or prunes trees: All of these [activities] are considered a single primary category of [forbidden] labor, [for] they share a commonality, since all these activities have a single intent: to cause [a plant] to grow.

5. A derivative is a labor that resembles one of these categories of [forbidden] labor. What is implied? A person who cuts a vegetable into small pieces to cook is liable, for this activity resembles grinding. When a person grinds, he takes one [large] entity, and divides it into smaller parts. Anyone who performs an activity that resembles this is [performing] a derivative of the labor of grinding. Similarly, a person who takes a strip of metal and pulverizes it to use the powder acts as goldsmiths do; he is [performing] a derivative of the labor of grinding.

נוצר בעזרת בונה דפי המקורות של ספאריה www.sefaria.org/sheets